

คำถามพร้อมธงคำตอบวิชากฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา การสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๗ ปีการศึกษา ๒๕๕๗

ข้อ ๑. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้อาวุธปืนยิงนายเอก กระสุนปืนถูกนายเอกที่ศีรษะเป็นเหตุให้นายเอกถึงแก่ความตาย ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ นายโทบิดาของนายเอกและนางตรีภรรยาซึ่งมิได้จดทะเบียนสมรสของนายเอกต่างยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต ระหว่างสืบพยานโจทก์นายโทถึงแก่ความตาย นางจิตวาภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายโทและเป็นมารดาของนายเอกยื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดีต่างนายโทผู้ตาย

ให้วินิจฉัยว่า ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้นางตรีเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการชอบหรือไม่ และนางจิตวาจะเข้าดำเนินคดีต่างนายโทผู้ตายได้หรือไม่

ธงคำตอบ

นางตรีไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับนายเอกผู้ตาย ไม่ถือว่าเป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่ใช่ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ (๒) ไม่มีสิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตามมาตรา ๓๐ คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้นางตรีเข้าร่วมเป็นโจทก์จึงไม่ชอบ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๘๑/๒๕๕๗)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๙ ที่บัญญัติว่า “เมื่อผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้วตายลง” นั้น หมายความว่ารวมถึง กรณีผู้เสียหายเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการแล้วตายลงด้วย นางจิตวาเป็นภริยา

โดยชอบด้วยกฎหมายของนายโทและเป็นผู้บุพการีของนายเอกซึ่งถูกทำร้ายถึงตาย จึงอยู่ในฐานะผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายเช่นเดียวกับนายโทตามมาตรา ๕ (๒) เมื่อนายโทถึงแก่ความตาย การที่นางจิตวามายื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดีนี้ย่อมถือได้ว่านางจิตวามายื่นคำร้องขอใช้สิทธิของตนที่มีอยู่เดิมตั้งแต่แรกในฐานะผู้มีอำนาจจัดการแทนด้วยอีกคนหนึ่งเช่นเดียวกับนายโทเพื่อสืบสิทธิดำเนินคดีแทนนายโท ศาลชั้นต้นชอบที่จะอนุญาตให้นางจิตวามายื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดีในฐานะเป็นโจทก์ร่วมแทนนายโทได้ตามขอ (คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ท.๑๕๙๒/๒๕๕๖)

ข้อ ๒. คำถาม พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องว่า จำเลยขับรถยนต์โดยประมาทตามหลังรถบรรทุกด้วยความเร็วสูง ขณะนั้นมีเด็กชายธีระซึ่งเป็นเยาวชนถูกแยกดำเนินคดีต่างหาก ขับรถจักรยานยนต์มีเด็กชายอนุชาผู้เสียหายนั่งซ้อนท้ายสวนทางมาด้วยความเร็วสูงเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด จำเลยขับรถล้ำเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถเข้าไปในช่องเดินรถที่เด็กชายธีระขับมา โดยขับรถโยกออกไปทางขวาเพื่อจะแซงรถที่แล่นอยู่ด้านหน้า ทำให้รถที่จำเลยขับเฉี่ยวชนกับรถที่เด็กชายธีระขับอย่างแรง รถทั้งสองคันได้รับความเสียหายเป็นเหตุให้เด็กชายธีระได้รับอันตรายสาหัสและผู้เสียหายได้รับอันตรายแก่กายขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐, ๓๙๐ ระหว่างพิจารณาเด็กชายธีระโดยนางเพ็ญผู้แทนโดยชอบธรรมยื่นคำร้องฉบับแรกขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาต และยื่นคำร้องฉบับที่สองขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้อง การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานกระทำโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดและในคดีส่วนแบ่งให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง ๒๐,๐๐๐ บาท

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งและคำพิพากษาของศาลชั้นต้นดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

ผู้เสียหายในคดีอาญา หมายถึง บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่ง คดีนี้คำฟ้องโจทก์ระบุว่า เด็กชายธีระขับรถจักรยานยนต์มีผู้เสียหายนั่งซ้อนท้ายสวนทางมาด้วยความเร็วสูงเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ทำให้รถที่จำเลยขับเฉี่ยวชนกับรถจักรยานยนต์ที่เด็กชายธีระขับอย่างแรง รถทั้งสองคันได้รับความเสียหายเป็นเหตุให้เด็กชายธีระได้รับอันตรายสาหัสและผู้เสียหายได้รับอันตรายแก่กาย เด็กชายธีระจึงมีส่วนกระทำโดยประมาทด้วย เด็กชายธีระยอมมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) และไม่อาจยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้ตามมาตรา ๓๐ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้เด็กชายธีระเข้าร่วมเป็นโจทก์นั้นชอบแล้ว (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๖/๒๕๕๗)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้” แต่เมื่อเด็กชายธีระมิใช่ผู้เสียหายตามมาตรา ๒ (๔) จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาในคดีส่วนแพ่งให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง ๒๐,๐๐๐ บาท จึงไม่ชอบ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๙๓๖/๒๕๕๖)

ข้อ ๓. คำถาม พันตำรวจโทชาติชายพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรสระเตชะซึ่งเป็นท้องที่เกิดเหตุได้ทำการสอบสวนนายชานาญผู้ต้องหาข้อหาต่อผู้ชดชวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่และข่มขืนใจเจ้าพนักงานให้ละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่โดยใช้อาวุธปืนขู่เชิญ

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘, ๑๓๙ และ ๑๔๐ ปรากฏว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แต่งตั้งให้พันตำรวจโทธีรฉัตรพนักงานสอบสวน กองปราบปรามทำการสอบสวนคดีนี้แต่ฝ่ายเดียว พันตำรวจโทธีรฉัตรติดต่อขอรับสำนวนการสอบสวนจากพันตำรวจโทชาติชายหลายครั้ง แต่ไม่สามารถรับสำนวนการสอบสวนมาได้ ต่อมาพันตำรวจโทชาติชายได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ โดยมีความเห็นควรสั่งฟ้องนายชำนาญผู้ต้องหา พันตำรวจโทธีรฉัตรจึงติดต่อขอสำนวนคืนจากพนักงานอัยการ ซึ่งในขณะนั้นพนักงานอัยการยังมีได้มีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องนายชำนาญผู้ต้องหา พนักงานอัยการได้คืนสำนวนการสอบสวนดังกล่าวให้แก่พันตำรวจโทธีรฉัตร โดยให้สอบบุคคลอื่นเป็นผู้ต้องหาอีกหลายคน และพันตำรวจโทธีรฉัตรได้สอบสวนเพิ่มเติมตามคำสั่งของพนักงานอัยการแล้ว

ให้วินิจฉัยว่า พันตำรวจโทธีรฉัตรยังมีอำนาจสอบสวนคดีนี้อยู่หรือไม่ การสอบสวนเพิ่มเติมของพันตำรวจโทธีรฉัตรชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และพนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่

ธงคำตอบ

คดีนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แต่งตั้งพันตำรวจโทธีรฉัตรพนักงานสอบสวนกองปราบปรามทำการสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว พันตำรวจโทธีรฉัตรติดต่อขอรับสำนวนจากพันตำรวจโทชาติชายพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรสะเตาหลายครั้ง แต่ไม่สามารถรับสำนวนการสอบสวนมาได้ การที่พันตำรวจโทธีรฉัตรติดต่อขอสำนวนคืนจากพนักงานอัยการ ซึ่งในขณะนั้นพนักงานอัยการยังมีได้มีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องนายชำนาญผู้ต้องหา เมื่อต้องมีการสอบสวนบุคคลอื่นเป็นผู้ต้องหาอีกหลายคน พนักงานอัยการจึงมีอำนาจสั่งตามที่เห็นควรให้พันตำรวจโทธีรฉัตรดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๓ วรรคหนึ่ง (ก) และการสอบสวนเพิ่มเติมภายใต้คำสั่งของพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๔๓ วรรคหนึ่ง (ก) นั้น พันตำรวจโทธีรฉัตรยังคงมีอำนาจทำการสอบสวนคดีนี้อยู่และการสอบสวนเพิ่มเติมดังกล่าวหาขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๑๓๙ ถึงมาตรา ๑๔๓ ไม่

การสอบสวนของพันตำรวจโทธีรฉัตรยอมชอบด้วยกฎหมายและพนักงานอัยการ
มีอำนาจฟ้อง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๙๖/๒๕๒๘ ประชุมใหญ่)

ข้อ ๔. คำถาม โจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้อาวุธปืนยิงนายเอกโดยมี
เจตนาฆ่า จำเลยกระทำให้โดยตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล เพราะ
กระสุนปืนถูกอวัยวะไม่สำคัญนายเอกจึงไม่ถึงแก่ความตาย เพียงแต่ได้รับ
อันตรายสาหัส ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘
ประกอบมาตรา ๘๐ จำเลยให้การปฏิเสธอ้างฐานที่อยู่ ทางพิจารณาได้ความว่า
จำเลยใช้อาวุธปืนยิงสุนัขของนายโทในขณะที่อยู่ห่างจากนายเอกประมาณ
๕ เมตร โดยไม่ใช้ความระมัดระวัง เป็นเหตุให้กระสุนปืนพลาดเป้าไปถูกขา
ของนายเอก กระตุกต้นขาแตก ทำให้นายเอกต้องป่วยเจ็บจนประกอบกรณียกิจ
ตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน อันเป็นความผิดฐานพยายามทำให้เสียชีวิตของ
นายโท ฐานหนึ่ง และฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้นายเอกได้รับอันตราย
สาหัส อีกฐานหนึ่ง

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยได้หรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

ความผิดฐานพยายามทำให้เสียชีวิตของนายโทตามที่พิจารณาได้ความ
ว่าจำเลยใช้อาวุธปืนยิงสุนัข แต่กระสุนปืนพลาดเป้าไปถูกขาของนายเอกนั้น
เป็นข้อเท็จจริงที่โจทก์มิได้บรรยายมาในฟ้อง จึงต้องห้ามมิให้พิพากษาลงโทษ
จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง
ส่วนข้อหาความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้นายเอกได้รับอันตราย
สาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐ นั้น แม้การต่างกันระหว่าง
การกระทำผิดโดยเจตนา กับประมาท ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม จะบัญญัติมิให้ถือว่าต่างกันในเรื่องสาระสำคัญ
เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธอ้างฐานที่อยู่ ซึ่งถือว่าจำเลยไม่หลงต่อสู้ ศาลยอมมี
อำนาจตามมาตรา ๑๙๒ วรรคสอง ประกอบวรรคสาม ที่จะพิพากษาลงโทษ
จำเลยตามฐานความผิดที่พิจารณาได้ความได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงที่พิจารณา

ได้ความว่ากระสุนปืนถูกขาของนายเอกกระตุกดันขาแตก ทำให้นายเอกต้องป่วยเจ็บจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่าสี่สิบวันเข้าลักษณะอันตรายสาหัสนั้น โจทก์มิได้กล่าวบรรยายมาในฟ้อง เพราะโจทก์บรรยายฟ้องเพียงว่า นายเอกได้รับอันตรายสาหัสเท่านั้น โดยมีได้บรรยายฟ้องว่านายเอกได้รับอันตรายสาหัสอย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยกระทำโดยประมาท

แม้ทางพิจารณาได้ความว่านายเอกได้รับอันตรายสาหัส ศาลก็พิพากษา ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐ ไม่ได้ ชอบที่จะลงโทษจำเลยฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้นายเอกได้รับอันตรายแก่กาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๐ เท่านั้น (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๖/๒๕๕๓)

ข้อ ๕. คำถาม พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้อาวุธมีดแทงผู้ตายโดยเจตนาฆ่าและโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ (๔), ๘๓ และริบอาวุธมีดของกลาง จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามฟ้อง ให้ลงโทษประหารชีวิต แต่ไม่ริบอาวุธมีดของกลาง จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์ว่า พยานโจทก์เบิกความขัดแย้งกันเป็นพิรุณฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๑ เป็นคนร้าย ขอให้ยกฟ้อง

ส่วนจำเลยที่ ๒ ยื่นอุทธรณ์เกินกำหนด ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒ แต่ให้ส่งสำนวนคดีของจำเลยที่ ๒ ไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณาพิพากษาคตามที่กฎหมายบังคับไว้ ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานของโจทก์ฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันใช้อาวุธมีดของกลางแทงผู้ตายโดยเจตนาฆ่าและโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามฟ้อง แต่คำรับสารภาพในชั้นจับกุมของจำเลยที่ ๑ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณานับว่ามีเหตุบรรเทาโทษ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลดโทษจำเลยที่ ๑ หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ ประกอบมาตรา ๕๒ (๑) คงจำคุกจำเลยที่ ๑ ตลอดชีวิต และให้ริบอาวุธมีดของกลาง นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

ให้วินิจฉัยว่า (ก) โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษประหารชีวิตจำเลยที่ ๑ ได้หรือไม่

(ข) จำเลยที่ ๒ ฎีกาว่าไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง ได้หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ (๔), ๘๓ ให้ลงโทษประหารชีวิต ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลดโทษจำเลยที่ ๑ หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ ประกอบมาตรา ๕๒ (๑) คงจำคุกจำเลยที่ ๑ ตลอดชีวิต และให้ริบอาวุธมีดของกลาง เป็นการแก้ไขเฉพาะกำหนดโทษ มิได้แก้บทความผิด ถือว่าศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขเพียงเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ เกินห้าปี ต้องห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษประหารชีวิตจำเลยที่ ๑ เป็นฎีกาโต้เถียงดุลพินิจการลงโทษของศาลอุทธรณ์ อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษประหารชีวิตจำเลยที่ ๑ ไม่ได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๔๙/๒๕๔๗)

(ข) ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ ยื่นอุทธรณ์เกินกำหนด ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒ ถือว่าจำเลยที่ ๒ มิได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น เมื่อศาลชั้นต้นส่งสำนวนคดีของจำเลยที่ ๒ ไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณาพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง และศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานของโจทก์ฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้อาวุธมีดของกลางแทงผู้ตายโดยเจตนาฆ่าและโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามฟ้อง พิพากษาแก้เฉพาะในส่วนของกลาง เป็นให้ริบอาวุธมีดของกลาง เท่ากับคดีของจำเลยที่ ๒ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนในส่วนความผิดและลงโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยที่ ๒ กระทำความผิดตามฟ้อง

หรือไม่ จึงเป็นอันถึงที่สุดตามมาตรา ๒๔๕ วรรคสอง จำเลยที่ ๒ ฎีกาว่าไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องไม่ได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๐/๒๕๕๖)

ข้อ ๖. คำถาม นางเหลือนคนจรจัดสมคบกับนางเขียวชิงทรัพย์นางพรผู้เสียหาย ได้แหวนเพชรและสร้อยคอทองคำไปจำนวนหนึ่ง นางพรได้ไปร้องทุกข์ต่อร้อยตำรวจตรีธรรมพนักงานสอบสวนแล้ว ส่วนนางเหลือนให้นางเขียวนำสร้อยคอทองคำไปฝากไว้ที่บ้านของนางแดงแล้วหลบหนีไปหลังจากเกิดเหตุ นางพรพบนางเหลือนนั่งอยู่ที่ท่าเรือแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ห่างจากศาลจังหวัดมาก และนางเหลือนกำลังจะหลบหนีไปยังประเทศเพื่อนบ้าน นางพรจึงแจ้งให้ร้อยตำรวจตรีเทพจับกุม ยืนยันว่านางเหลือนคือคนร้ายคนหนึ่งซึ่งชิงทรัพย์นางพร โดยแจ้งว่าได้ร้องทุกข์ไว้แล้ว ร้อยตำรวจตรีเทพเข้าจับกุมนางเหลือนโดยได้ดำเนินการในเรื่องการจับแล้ว ร้อยตำรวจตรีเทพค้นกระเป๋าเดินทางของนางเหลือน พบแหวนเพชรของนางพรอยู่ในกระเป๋า นางเหลือนบอกว่ายังมีสร้อยคอทองคำฝากไว้กับนางแดง ร้อยตำรวจตรีเทพจึงไปที่บ้านของนางแดง แจ้งเรื่องที่เกิดขึ้นให้ทราบและขอตรวจค้นบ้าน นางแดงได้พา ร้อยตำรวจตรีเทพตรวจค้นบ้านของนางแดง พบสร้อยคอทองคำซุกซ่อนอยู่ในตู้ ร้อยตำรวจตรีเทพจึงนำตัวนางเหลือนพร้อมด้วยของกลางส่งพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ นางเหลือนให้การต่อสู้อ้างว่า การจับและการตรวจค้นกระเป๋า รวมทั้งการค้นบ้านของนางแดงกระทำไปโดยไม่ชอบ

ให้วินิจฉัยว่า ข้ออ้างของนางเหลือนฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ บัญญัติว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่ (๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้น ตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้” นางเหลือนเป็นคนจรจัด ถือว่าเป็นบุคคลไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง มีเหตุอันควรเชื่อว่านางเหลือนจะหลบหนี การที่นางพรผู้เสียหายแจ้งต่อร้อยตำรวจตรีเทพว่า

นางเหลียงคือคนร้ายที่ชิงทรัพย์ในวันเกิดเหตุและแจ้งว่าได้ร้องทุกข์ไว้แล้ว ถือว่ามีหลักฐานตามสมควรว่านางเหลียงได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่านางเหลียงจะหลบหนี โดยกำลังจะเดินทางออกนอกประเทศ ประกอบกับท่าเรือที่พบนางเหลียงอยู่ห่างจากศาลจังหวัดมาก ถือว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับนางเหลียงได้ ร้อยตำรวจตรีเทพจึงจับนางเหลียงได้โดยไม่ต้องมีหมายจับตามมาตรา ๗๘ (๓) และร้อยตำรวจตรีเทพเจ้าพนักงานผู้จับย่อมมีอำนาจค้นกระเป๋าเดินทางของนางเหลียงได้ เพราะมิได้ค้นตัวหญิง จึงไม่ต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ค้นตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง หลังจากถูกจับกุมแล้วนางเหลียงรับว่ายังมีสร้อยคอทองคำฝากไว้กับนางแดง ร้อยตำรวจตรีเทพจึงไปที่บ้านของนางแดงขอค้นบ้าน นางแดงพาร้อยตำรวจตรีเทพตรวจค้นด้วยตนเอง แสดงว่านางแดงยินยอมให้ร้อยตำรวจตรีเทพตรวจค้นได้ การค้นจึงชอบด้วยกฎหมายแม้ไม่มีหมายค้นของศาลก็ตาม ข้ออ้างของนางเหลียงฟังไม่ขึ้น (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๖๔/๒๕๔๖ และ ๑๐๔๗๗/๒๕๕๕)

ข้อ ๗. คำถาม นายดำเป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายแดงเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดเชียงใหม่อ้างว่า จำเลยทำสัญญายืมเงินโจทก์ไป ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยได้ทำสัญญากันที่บ้านของโจทก์ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ปรากฏตามภาพถ่ายหนังสือสัญญายืมท้ายฟ้องระบุว่า ได้ทำสัญญากันที่บ้านของจำเลยในจังหวัดลำพูน ขอให้จำเลยชำระเงินที่ยืมไปคืนแก่โจทก์ จำเลยให้การว่า ศาลจังหวัดเชียงใหม่ไม่มีเขตอำนาจเหนือคดีนี้ เพราะมูลคดีเกิดที่จังหวัดลำพูน เนื่องจากสัญญายืมได้ทำกันที่บ้านของจำเลยในจังหวัดลำพูน จำเลยก็มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำพูน นอกจากนั้น จำเลยได้ชำระเงินยืมคืนให้แก่โจทก์หมดแล้ว หักเงินยืมจึงระงับสิ้นไป โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า (ก) คดีมีประเด็นข้อพิพาทและภาระการพิสูจน์อย่างไร

(ข) โจทก์และจำเลยจะนำสืบพยานบุคคลตามข้ออ้างของแต่ฝ่ายใดหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) คดีมีประเด็นข้อพิพาท ๒ ข้อ ได้แก่ (๑) สัญญาอัยมพิพาททำกันที่ใด โจทก์เป็นฝ่ายกล่าวอ้างว่าทำที่บ้านของโจทก์ในจังหวัดเชียงใหม่ ภาระการพิสูจน์จึงตกแก่โจทก์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔/๑ ที่บัญญัติว่า “คู่ความฝ่ายใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนคำคู่ความของตน ให้คู่ความฝ่ายนั้นมีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงนั้น” และ (๒) จำเลยได้ชำระเงินคืนแก่โจทก์แล้วหรือไม่ จำเลยกล่าวอ้างข้อเท็จจริงนี้ขึ้นใหม่ในคำให้การ ภาระการพิสูจน์จึงตกอยู่แก่จำเลย ตามมาตรา ๘๔/๑ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๓๓๑/๒๕๔๙)

(ข) โจทก์จะนำสืบพยานบุคคลว่าทำสัญญากันที่บ้านของโจทก์ในจังหวัดเชียงใหม่ไม่ได้ เพราะเอกสารสัญญาอัยมที่กฎหมายบังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดงในคดีนี้มีข้อความชัดเจนว่าทำสัญญากันที่บ้านของจำเลยในจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นข้อความที่เป็นสาระสำคัญในคดีนี้ เพราะเป็นเหตุให้ศาลจังหวัดเชียงใหม่มีเขตอำนาจเหนือคดีนี้ได้ จึงต้องห้ามมิให้ศาลยอมรับฟังพยานบุคคลประกอบข้ออ้างอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อได้นำเอกสารมาแสดงแล้วว่ายังมีข้อความเพิ่มเติมตัดทอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสารนั้นอยู่อีก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง (ข) และฝ่ายจำเลยจะนำสืบพยานบุคคลว่าได้ชำระเงินคืนแก่โจทก์แล้วไม่ได้เช่นกัน เพราะเป็นการสืบพยานบุคคลแทนพยานเอกสาร ซึ่งต้องห้ามตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง (ก) เนื่องจากการชำระหนี้ต้นเงินกู้ยืมด้วยเงินสดนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ วรรคสอง บังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดง

ข้อ ๘. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องนายเอกและนายโทเป็นจำเลยฐานร่วมกันลักทรัพย์หรือรับของโจรนาฬิกาข้อมือของนายสิงห์ผู้เสียหาย จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ชั้นพิจารณา

(ก) โจทก์อ้างนายโทเป็นพยานเบิกความว่า นายเอกเป็นคนลักนาฬิกาของนายสิงห์ โดยเป็นผู้ถอดนาฬิกาออกจากข้อมือของนายสิงห์ในขณะที่นายสิงห์มีอาการเมาสุราระหว่างที่ทั้งสามคนร่วมรับประทานอาหารอยู่ด้วยกัน นายโทไม่ได้เกี่ยวข้องกับตัว

(ข) นายโทอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความยืนยันว่า นายโทไม่ได้กระทำผิดตามฟ้อง เมื่อพนักงานอัยการถามค้านนายโทว่า ที่นายเสื่อพยานโจทก์ได้เคยเบิกความไว้ว่านายโตนำนาฬิกาของกลางไปขายให้แก่นายเสื่อนั้น นาฬิกาดังกล่าวเป็นของนายสิงห์ที่นายเอกลักมาใช่หรือไม่ นายโทตอบว่าใช่

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะรับฟังคำเบิกความของนายโทเพื่อลงโทษจำเลยทั้งสองได้หรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

(ก) นายโทเป็นจำเลยร่วมกับนายเอกในคดีอาญา การที่โจทก์อ้างนายโทเป็นพยานโจทก์ จึงต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๓๒ ที่ห้ามมิให้โจทก์อ้างจำเลยเป็นพยาน ดังนั้น ศาลจะรับฟังคำเบิกความของนายโทไม่ได้

(ข) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๓๓ นายโทซึ่งเป็นจำเลยอาจอ้างตนเองเป็นพยานในคดีของตนได้ การที่นายโทเบิกความตอบคำถามค้านของพนักงานอัยการโจทก์ยอมรับว่านายโตนำนาฬิกาของนายสิงห์ซึ่งนายเอกลักมาไปขายให้แก่นายเสื่อ ซึ่งคำเบิกความดังกล่าวเป็นผลร้ายกับนายโตนั้น คำเบิกความของนายโทย่อมใช้ยืนยันนายโทจำเลยได้ และศาลอาจรับฟังคำเบิกความนั้นประกอบพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ได้ตามวรรคสองของมาตราเดียวกัน

ข้อ ๙. คำถาม เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมนายแหวนคนร้ายที่วางระเบิดศูนย์การค้าแห่งหนึ่งได้พร้อมอาวุธสงครามและเอกสารใบปลิวเพื่อปลุกปั่นประชาชนให้เกลียดชังรัฐบาลซึ่งซุกซ่อนอยู่ในบ้านของนายแหวนจำนวนมาก กับมีพยานเห็นพนักงานการเมืองและชาวต่างชาติเข้าออกบ้านนายแหวนเป็นประจำ

พนักงานอัยการจึงฟ้องนายแหวนต่อศาลอาญาในข้อหาว่ากระทำการให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย และเพื่อสร้างความปั่นป่วนโดยให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๕/๑ นายแหวนปฏิเสธความผิดและได้ยื่นหลักทรัพย์ขอประกันตัวต่อศาล

ให้ท่านในฐานะพนักงานอัยการทำคำร้องคัดค้านการขอประกันตัวของนายแหวนต่อศาลอาญา เพราะเป็นความผิดที่มีโทษร้ายแรง และพฤติการณ์แสดงว่ามีนักการเมืองที่มีอิทธิพลและกลุ่มก่อการร้ายนอกประเทศหนุนหลัง หากประกันตัวออกมา น่าเชื่อว่านายแหวนจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานและข่มขู่พยานให้เกิดความหวาดกลัว และอาจจะหลบหนีไปนอกราชอาณาจักร (เขียนเฉพาะใจความของคำร้อง)

ธงคำตอบ

คดีนี้โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลในข้อหาก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๕/๑ ในวันนี้ความแจ้งอยู่แล้วนั้น โจทก์ขอคัดค้านการขอประกันตัวของจำเลย เนื่องจากการกระทำของจำเลยตามฟ้องโจทก์เป็นการกระทำที่เป็นความผิดร้ายแรง มีระวางโทษถึงประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต และเป็นกรกระทำที่ไม่ยำเกรงต่อกฎหมายของบ้านเมือง พฤติการณ์แสดงว่าจำเลยมีนักการเมืองที่มีอิทธิพลและกลุ่มก่อการร้ายนอกประเทศหนุนหลัง หากศาลอนุญาตให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวแล้ว น่าเชื่อว่าจำเลยจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานและข่มขู่พยานให้เกิดความหวาดกลัวจนไม่กล้าที่จะมาให้การเป็นพยานต่อศาล อีกทั้งน่าเชื่อว่าจำเลยจะหลบหนีไปนอกราชอาณาจักร

จากเหตุผลที่โจทก์ได้กราบเรียนต่อศาล จึงขอศาลได้โปรดมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยยกคำร้องของจำเลยเสีย

ข้อ ๑๐. คำถาม นายเด่นเป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ ๑ เลขที่ดิน ๒ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๓๐๐ ตารางวา

นายเด่นตกลงขายที่ดินดังกล่าวทั้งแปลงให้แก่นายดีในราคาตารางวาละ ๕๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินจำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันทำสัญญาจะซื้อ จะขาย นายดีวางมัดจำจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลืออีกจำนวน ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท จะชำระในวันโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่สำนักงานที่ดิน ที่ดิน ที่ขายไม่มีภาระผูกพัน ไม่มีการรอนสิทธิและไม่ถูกเวนคืนหรือไม่อยู่ในแนวเขต เวนคืน นายดีมีสิทธินำบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลมารับ โอนหรือร่วมรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ นายเด่นตกลงเป็นผู้ออกค่าธรรมเนียม ค่าอากร ค่าภาษีทุกชนิดในการโอนกรรมสิทธิ์ ถ้านายดีผิดนัด นายเด่นมีสิทธิ บอกลีกสัญญาและริบเงินมัดจำได้ หากนายเด่นผิดนัด ยินยอมให้นายดีฟ้อง บังคับให้ปฏิบัติตามสัญญา และนายเด่นตกลงชำระเบี้ยปรับแก่นายดีเป็นเงิน จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือนายดีจะบอกลีกสัญญานายเด่นจะคืนเงินมัดจำ จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมเบี้ยปรับอีกจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นายดีด้วย

ให้ทำนร่างสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินระหว่างนายเด่นและนายดีตาม รูปแบบแห่งสัญญาและรายละเอียดตามที่ทั้งสองฝ่ายตกลงกัน

ธงคำตอบ

สัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน

ทำที่.....

วันที่.....

สัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฉบับนี้ทำขึ้น ระหว่าง นายเด่น อายุ ..... ปี
อยู่บ้านเลขที่.....ต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้จะขาย” ฝ่ายหนึ่ง
กับ นายดี อายุ ..... ปี อยู่บ้านเลขที่.....ต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า
“ผู้จะซื้อ” อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายตกลงทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินกันดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ผู้จะขายเป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ ๑ เลขที่ดิน ๒ แขวง
บางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๓๐๐ ตารางวา ปราบกฎตาม
สำเนาโฉนดที่ดินท้ายสัญญานี้ ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้ด้วย

ข้อ ๒. ทั้งสองฝ่ายตกลงซื้อขายที่ดินตามข้อ ๑. ราคาตารางวาละ
๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) จำนวน ๓๐๐ ตารางวา รวมเป็นเงิน
จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบห้าล้านบาทถ้วน) และตกลงชำระราคากัน
ดังนี้

๒.๑ ชำระเงินมัดจำจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน)
ผู้จะขายได้รับเงินไว้เรียบร้อยแล้วในวันนี้

๒.๒ ชำระเงินจำนวน ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบสี่ล้านบาทถ้วน) ใน
วันโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน ณ สำนักงานที่ดิน

ในวันที่.... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้อ ๓. ค่าธรรมเนียม ค่าอากร ค่าภาษีทุกชนิดในการโอนกรรมสิทธิ์
ผู้จะขายเป็นผู้ชำระทั้งหมด

ข้อ ๔. ผู้จะซื้อ มีสิทธินำผู้อื่นที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลมารับ
โอนหรือร่วมรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินได้

ข้อ ๕. ผู้จะขายตกลงส่งมอบที่ดินให้แก่ผู้จะซื้อในวันโอนกรรมสิทธิ์
ผู้จะขายรับรองว่าที่ดินที่จะขายไม่มีภาระผูกพันและการรอนสิทธิใดๆ ทั้งสิ้น
ไม่ถูกเวนคืนและไม่อยู่ในแนวเขตเวนคืน

ข้อ ๖. หากผู้จะซื้อผิคนัด ผู้จะขายมีสิทธิบอกเลิกสัญญาและริบเงินมัดจำได้

หากผู้จะขายผิคนัดยินยอมให้ผู้จะซื้อฟ้องบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญา และผู้จะขายตกลงชำระเบี้ยปรับแก่ผู้จะซื้อเป็นเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) หรือผู้จะซื้อบอกเลิกสัญญาผู้จะขายจะคืนเงินมัดจำจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) พร้อมเบี้ยปรับอีกจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) ให้แก่ผู้จะซื้อด้วย ทั้งนี้ ผู้จะซื้อจะมีสิทธิที่จะเลือกบังคับกรณีใดกรณีหนึ่ง

สัญญานี้ทำขึ้นสองฉบับมีข้อความตรงกัน ผู้จะขายและผู้จะซื้อยึดถือไว้ฝ่ายละฉบับ

ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจสัญญานี้ดีแล้ว เห็นว่าถูกต้อง จึงได้ลงชื่อไว้ต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้จะขาย

ลงชื่อ.....ผู้จะซื้อ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน